СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українська мова як іноземна: Науковий стиль мовлення (Ukrainian Academic)»

- **Освітній рівень / Форма навчання:** Підготовче відділення для іноземних громадян (підготовка до вступу у ЗВО).
- **Загальний обсяг:** 100 академічних годин / 3,3 кредити ECTS (1-й семестр — 50 год., 2-й семестр — 50 год.).
- **Форма підсумкового контролю:** Залік (на останньому занятті II семестру).
- **Базовий посібник:** Опришко Н. О., Артьомова О. І. *Українська для навчання (Ukrainian Academic): навчальний посібник з наукового стилю мовлення для іноземних студентів підготовчих відділень*. Харків: ХНАДУ, 2026. 119 с.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

- **Мета:** Формування в іноземних слухачів мовної, комунікативної та предметно-термінологічної компетенцій у сфері наукового спілкування, необхідних для успішного засвоєння фундаментальних дисциплін (математики, хімії, фізики) та вищої освіти в Україні.
- **Основні завдання:**

1. Опанувати базовий лексичний запас і терминологію загальнонаукового та природничого профілю.
2.
3. Засвоїти типові синтаксичні та граматичні конструкції, притаманні науковому стилеві мовлення (класифікація, визначення, характеристика процесів, пасивні й активні конструкції тощо).
4.
5. Розвинути навички аудиювання, читання, наукового конспектування, складання плану текстів спеціальності та усного презентування наукової інформації.
6.

СТРУКТУРА ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА СЕМЕСТРАМИ

I СЕМЕСТР (50 академічних годин)

Модуль 1. Термінологічна база предметів природничо-математичного циклу *(За Part 1 Посібника: Дисципліни та термінологія)*

Розділ 1. Мова математики (24 години)

- **Тема 1.1.** Цілі числа. Наголос, ритміка слів, поняття «число» та «цифра». *(4 год.)*

- **Тема 1.2.** Великі цілі числа (тисячі, мільйони). Числова фонетика й орфоепія. *(2 год.)*
- **Тема 1.3.** Основні арифметичні дії (додавання, віднімання, множення, ділення). Назви результатів дій (сума, різниця, добуток, частка). *(4 год.)*
- **Тема 1.4.** Алгебраїчна символіка та буквені вирази. *(2 год.)*
- **Тема 1.5.** Рівності та нерівності. Поняття «більше/менше на...», «більше/менше у... разів». *(4 год.)*
- **Тема 1.6.** Звичайні дроби: чисельник, знаменник, мішані числа, скорочення дробів. *(4 год.)*
- **Тема 1.7.** Десяткові дроби та відсотки. *(2 год.)*
- **Тема 1.8.** Піднесення до степеня та добування кореня (основа, показник степеня/кореня). *(2 год.)*

Розділ 2. Мова хімії (18 годин)

- **Тема 2.1.** Хімічні елементи, їхні назви та символи. Читання символів. *(2 год.)*
- **Тема 2.2.** Агрегатні стани речовин (тверді, рідкі, газоподібні). Фізичні властивості (колір, запах, розчинність). *(4 год.)*
- **Тема 2.3.** Прості та складні речовини. Органічні та неорганічні сполуки. *(4 год.)*
- **Тема 2.4.** Хімічні формули, атоми та молекули. Конструкції «складається з...», «містить...». *(4 год.)*
- **Тема 2.5.** Метали та неметали. Хімічні реакції (поєднання, взаємодія, утворення нових речовин). *(4 год.)*

Розділ 3. Мова фізики та підсумки І семестру (8 годин)

- **Тема 3.1.** Будова атома: елементарні частинки (ядро, протони, нейтрони, електрони), заряди. *(4 год.)*
- **Тема 3.2.** Фізичне тіло, стан спокою та механічний рух. Тіло відліку. *(2 год.)*
- **Контрольне підсумкове заняття І семестру** *(тестування та усне опитування)*. *(2 год.)*

II СЕМЕСТР (50 академічних годин)

Модуль 2. Синтаксичні структури наукового стилю: Характеристика предметів, явищ і процесів *(За Part 2 Посібника)*

Розділ 4. Визначення, класифікація та характеристика явищ (14 годин)

- **Тема 4.1.** Характеристика предмета та визначення понять. Сполучна зв'язка *«є чим»*, *«це що»*, *«називається чим»*. *(4 год.)*
- **Тема 4.2.** Класифікація наукових об'єктів (конструкція *«поділяється на що за якою ознакою»*). *(4 год.)*
- **Тема 4.3.** Характеристика явищ і процесів. Творення віддієслівних іменників (*-ання, -ення, -іння*). *(2 год.)*
- **Тема 4.4.** Фізичні та хімічні явища. Конструкція *«відбувається що / за яких умов»*. *(4 год.)*

Розділ 5. Залежність, зміни та будова тіл (18 годин)

- **Тема 5.1.** Характеристика речовин за властивостями (конструкції *«має здатність...»*, *«має властивість...»*). *(4 год.)*
- **Тема 5.2.** Динаміка змін речовин і фізичних величин (підвищення/зниження, розширення, стиснення, плавлення, випаровування). *(4 год.)*
- **Тема 5.3.** Характеристика залежності від умов (*«залежить від...»*, *«зі зміною... змінюється...»*, *«впливає на...»*). *(4 год.)*
- **Тема 5.4.** Характеристика будови та складу тіл (*«входить до складу...»*, *«складає X % від...»*, *«у вільному / зв'язаному стані»*). *(6 год.)*

Розділ 6. Грамсинтаксис наукового тексту та підсумкова атестація (18 годин)

- **Тема 6.1.** Взаємодія тіл і дієприкметникові звороти. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. *(6 год.)*

- **Тема 6.2.** Стан дієслова в науковому мовленні (активна та пасивна конструкція: *«Сонце нагріває Землю»* / *«Земля нагрівається Сонцем»*). *(4 год.)*
-
- **Тема 6.3.** Функціонування прийменників у науковому тексті (вираження просторових, часових, причинно-наслідкових відношень та відношень мети). *(4 год.)*
-
- **Тема 6.4.** Підготовка до підсумкового заліку: аналіз наукових текстів, складання називних планів та анотування. *(2 год.)*
-
- **ЗАНЯТТЯ 50 (Підсумкове): ЗАЛІК** *(письмове тестування + комплексна усна співбесіда)*. *(2 год.)*
-

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ЗАЛІКУ

Підсумкова оцінка за курс утворюється за 100-бальною шкалою:

Вид роботи	**Бали (I семестр)**	**Бали (II семестр)**
Поточна робота на заняттях (усні відповіді, читання, термінологія)	30	25
Виконання письмових вправ, диктантів та термінологічних тестів	30	25
Самстійна робота (складання планів текстів, конспектування)	10	10
Модульна контрольна робота	30	15
Підсумковий залік (Заняття № 50 II семестру)	—	**25**
УСЬОГО	**100**	**100**

Шкала оцінювання:

- **90–100 балів** — *Зараховано (Відмінно)*
-
- **75–89 балів** — *Зараховано (Добре)*
-
- **60–74 балів** — *Зараховано (Задовільно)*
-
- **0–59 балів** — *Не зараховано*